

Breviarium Chronologicum Veteris Testamenti Rerum Gestarum

Ab Orbe condito Vsque ad Christum natum Synopses complectens.
Xenivm Academicae Sodalitati Dominorum, B.M.V. Annuntiatae Herbipoli
oblatum

Tres mundi ætates complectens, ab Orbe Condito Usque ad annum mundi
2940. ante Christum 1113. ad tempora Samuelis, Et Initium Regum
Hebraeorum: usque ad annum 1009. Monarchiæ Assyriorum imperante
Thinæo

Gartner, Michael

Herbipoli, 1695

Synopsis Chronologica Continens annos & Gesta trium Regum Saulis,
Davidis Et Salomonis

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65091](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65091)

05 50 05 50 05 50 05 50 05 50 05 50 05 50

SYNOPSIS CHRONOLOGICA

Continens annos & Gesta trium
REGUM

SAULIS, DAVIDIS

ET

SALOMONIS

S Vastè abundantia materiarum, quæ
occurrunt in quartâ mundi aetate (quæ
Regum aetas est, memorabilium rerum fe-
racissima) trium istorum Regum gesta
particulari Synopsi comprehendere. Vnde
in rerum concurrentium copia evitabi-
tur confusio, & fiet æquior totius breviarij
hujus Chronologici in duas partes divisio.

ANNI & GESTA.

SAULIS & DAVIDIS

§. 1. Saulis & Davidis ortus.

*C*irca an. m. 2910. nascitur Saul,
filius Cis filij Jemini, quod idem
est, ac de tribu Benjamin, Majores Sau-
lis

SY.

lis fuerunt APHIA five *Abiach*, qui genuit *Bechorath*: * BECHORATH, qui etiam *Bacchir* dictus genuit *Seror* fratrem *Iared*. * SEROR genuit *Abiel*, qui etiam *Ner* appellatur, *Paralip. 8.* * ABIEL genuit alium *Ner* & *Cis*. * NER hic genuit *Abner*. * ABNER igitur fuit potenter truelis *Saulis*, & factus est princeps militiæ eius, *Reg. 14.* * CIS autem genuit *Saulem*.

DAVID nascitur an. m. 2950. in parente Septuagenario, anno *Saulis* 50. ante Christum 1103.

An. m. 2961. filii *Samuelis* JOEL, etiam in 1. *Paralip. c. 6.* dicitur *Joel* & *Abias* constituuntur à *Samuele* (probabilius propriâ quàm populari auctoritate & electione) *Judices*.

An. 2962. filii *Samuelis* constituti *Judices* in *Bersabee*, prope *Idumæos*, cum à patris oculo remotiores essent, & declinaverunt à via recta, sectantes avaritiam, munera accipientes & iudicium pervertentes in gratiam scilicet eorum, qui munera largiebantur. Unde natus

majores populi, id est, optimates & Seniores deliberant de rege petendo à *Samuele*, eumque in *Ramatha* exposcunt, & urgent petitionem suam frustra dissuadente licet *Samuele*, & Deo petitioni eorum indignante, importunitati tamen annuente *1. Reg. 8.*

§. 2. *Saul inungitur Rex.*

ANNO eodem *Saul* dum *Asinas* parentum cum famulo quærit, regnum invenit, & à *Samuele* in *Ramatha* in Regem populi *Israëlitici* inungitur. *1. Reg. 10.*

Occasio itaque aditi Prophetæ fuit asinarum inquisitio, per dies aliquot irrito labore & itinere facta; cum enim *Saul* de reditu cogitaret, inquisitionem ulteriorem pertasus, & panis deficeret in viaticum, pater etiam *Cis* sollicitudine liberandus esset, monuit eum famulus adesse Prophetam, qui doceret, quod quærebant; sicque ambo ingressi in civitatem *Ramatha*, *Samuelem* inquirunt, qui pridie monitus à Deo de futuro *Saulis* adventu, ejusque facienda inunctione, ad excelsa eum ducit, ac convivio post hæc exceptum, regem inungit, factaque de asinis inveniendis

K præ

prædictione postero manè dimittit, pot
quam in solario *Samuelis* pernoctasset, fac
cet æstivo tempore.

EXCELSA, quorum sæpius mentio
scriptura fit, colles erant amæni arbori
densis consiti, in quibus excitatæ erant
ad sacrificandum. Ethnici ibi Idolis
rificabant, ibidemque epulabantur &
debant: *Israëlitæ* verò ibi sacrificabant
dem vero Deo, alieno tamen loco, scilicet
extra templum, postquam illud fuit exci
tatum; etsi tamen id non placeret *Dau*
no, crimini tamen datum non est hoc
aliquot Regibus, quod ea non sustulisse

Dubium esse posset, quomodo *Sau*
tribu *Beniamin* conferatur regnum qu
men promissum fuit tribui *Judæ*.
missum esse tribui *Judæ*, si ij, qui ex
tribubus ad illud assumpti, indignos se
diderint, quemadmodum *Saul* postmod
se reddidit: quam inobedientiam *Deus*
sobo Patriarchæ appromittens, prævi

Convivium, quod *Samuel* instituit *Sau*
non erat occultum, sed erat coram viris
id invitatis, quasi triginta honorationib
& seorsim adhuc alijs 40 qui ad con
um primariò non pertinebant, quatenus
nulli adhuc constaret, ob quam causam
muel tantoperè honoraret *Saulem*. In
num autem regis potestatis accipientem

obtulit illi comedendum armum de sacrificio in hunc finem servatum, & à coquo præparatum. *Iesephus* appellat portionem regiam, & *Theodoretus* ait: apposuit ei in testimonium, hoc est in signum honoris regij: sicut enim hæc cum sint breviora alijs membris animalis, portant totam molem compacti corporis, & firmiter suffulcunt; ita etiam regium robur, etiam si ad unum virum contrahatur, sustinet totum corpus reipublica, & non sinit cadere. Sic *Theodoretus* de armo oblato. Tametsi autem convivium & honor palam exhiberetur *Sauli*, clam tamen omnibus, etiam famulo infcio, facta est inunctio ejus.

Lyranus, *Genebrardus* & *Pineda* referunt, unguendum à *Moyse* factum ad inungendos Pontifices & reges, servatum esse reverenter in tabernaculo, in vase magno, indeque accipi solitam portionem aliquam ad unguendum regem, sive Pontificem, & durasse non absque miraculo usque ad captivitatem Babylonicam, & citra diminutionem suffecisse inaugurandis Pontificibus, & Regibus per annos nongentos.

Samuel ut confirmaret *Saulem* in regia inauguratione, factâ Dei jussu, tria signa eventura vaticinatus est. Primum fuit, cum abieris à me, invenies

duos viros iuxta sepulchrum Rachel
 finibus Benjamin, dicentque tibi: intro-
 ita sunt asina. Alterum signum: con-
 que abieris & veneris ad quercum The-
 bor, invenient te ibi tres viri descen-
 tes ad Deum in Bethel, unus portans
 genam vini, cumque te salutaverint,
 bunt tibi duos panes, & accipies de manibus
 eorum. Tertium signum post haec: venies
 es in collem Dei (Dei, inquit Hieronimus
 locus est, ubi prophetae habitaverunt) &
 cum ingressus fueris ibi montem
 Gabaath, obvium habebis gregem
 prophetarum descendendum de excelsis
 licet, loco Sacrificiorum) & annuntiantes
 psalterium & tympanum, & tibiam
 Cytharam, ipsosque prophetantes: & annuntiantes
 filiet in te spiritus Domini & prophetabis
 cum eis, & mutaberis in virum alium
 horum omnium signorum eventus
 vaticinationi correspondit.

Cuneus Prophetarum non fuit eorum
 qui divino lumine illustrati occulta re-
 labant, aut praedicebant futura, ut
 Jeremias & Samuel, sed viri sapientes
 lege Domini, divinisque mysteriis veritatis

qui divinas laudes celebrabant & canebant ad musicos modos adhibitis instrumentis musicis, diſſique ſunt cantores, quorum cum eſſet copia ingens, eos deinde David in 24. claſſes diſtribuit, & hi cantantes in loco ſacrificij dicebantur Prophetare, in quorum numero Saul quoque fuit ad tempus, juxta prædictionem Samuelis, inde proverbium: *Nunquid & Saul inter Prophetas?* cœpit enim & ipſe in excelsis laudare Deum, gratias agere de collatis beneficiis, & gratias petere reipublicæ benè adminiſtrandæ.

§. 3. *Saul eligitur Rex, & populo proponitur.*

ANNO 2963. Samuel ſecundò comitia convocat in *Maſpha*, & ductâ ſorte, atq; Deo ſortes temperante, ac ſuper *Saulem* mittente, eum populo in Regem proponit, & publicè promulgat.

Cauſa & neceſſitas mittendi ſortem fuit quia multò nobiliores familiæ, & populoſiores tribus, quàm Saulis, erant in *Iſraël*; unde non facilè conventum fuiſſet in Saulis electionem, niſi per ſortem res ageretur; quanquam nec ſic murmur ab fidiſſimorum *Belial*, ut in Scriptura vocantur, &

probabiliter Ephraimitæ fuerunt, qui
spexerunt saulem & non attulerunt ei manum
 1. Reg: cap: 10. prudenter tamen dissi-
 lante *Saule*. Saul porrò adductus in con-
 tia, ut rex inungeretur, excelsâ statu-
 corporis universos toto capite superavit
 quod ei apud populum, accedente quoque
Samuelis commendatione, æstimatione
 subjectionem conciliavit.

§. 4. *Bellum Saulis contra Am-
 monitas.*

Eodem anno finitis comitiis or-
 bellū Ammonitarū sub rege Naas
 contra Israëlitas, quod novo regni
 riam magnam comparavit; nam
 accepto nuntio, quem Jabezitæ
 ferant de Rege *Naas* exigente, ut
 besitæ omnes dextro oculo in
 num servitutis privarentur, *Saul* ob
 indignitatem divinitus spiritu for-
 tudinis & zelo vindictæ justæ con-
 motus, assumpsit illicò duos boves
utrumque bovem conscidit in frustra,
sitquè in omnes terminos Israël 1. Reg
 11. cum hac interminatione, quæ
 non exierit, & secutus fuerit *Saul*

Samuel, sic fiet bobus ejus. Invasit ergò timor Domini populum, & promptè convenerunt, quasi vir unus tantum evocatus esset unâ mente, & sententiâ omnes; itumque contra *Naas*, qui jam spe victoriam devoraverat, sed cæso exercitu suo, vastataque totâ *Ammanitide* ipse vix salvus victoris *Saulis* manus celeri fugâ evasit; sicque communi omnium tribuum suffragio in *Galgala* renovata est regis tam victoriosi electio, & inter sacrificia Deo oblata, sacro oleo denuò à *Samuele* rex inunctus & salutatus est. Non intermisit tamen *Samuel* populum publicè arguere, quod se neglecto, & velut exauctorato regem postulâssent, atque ad manifestandam innocentiam suam, simul & populo suum peccatum ostendendum, divino prodigio juvatur à Deo, horrificâ tempestate tonitruis, imbribus, & grandine mirum terrorem & trepidationem omnibus incutiente, ad preces tamen *Sa- muelis* remittente.

K 4

§ 5. Bel-

§. 5. Bellum contra Philisthæos.

ANno 2764. assumit sibi *Saul* præ-
 diū trium milliū in regiam tu-
 lam publicis sumptibus alendum;
 duo in Machmis & Bethel, & *Iona-*
 filio suo primogenito unum mi-
 committens in *Gabaa* Beniamin.
nahas autem credens non frustra
 militem ducere, oppressit præsidia
 Philisthinorum, quod erat in eode-
 oppido, sicque pacem rupit cum *Phi-*
listhæis, quibus huc usque *Israël* præ-
 stito tributo servijt. Quo facinore
 tati *Philisthæi* cum ingentibus co-
 movent adversus *Israëlitas*, timore
 supra modum palpitantes, ita ut quæ-
 que exercitus *Saulis* præ metu dissi-
 xerit, sexcentis tantum remanentibus
 quibus in angustiis *Saul*, non exsp-
 ctato *Samuelis* adventu sacrificat,
 ideò ab adveniente eodem adhuc
Samuele rejectionis suæ nuncium ac-
 pit, eòquòd non servaverit, quod
 Dominus præcepit, *stultè egisti, nec cu-*
stodisti mandata Dei tui volentis ut
 co-

consulto *Samuele* Dei sincero interprete, & legato, nihil suo solius consilio *Saul* in regni administratione susciperet.

Quanquam peccaverit *Saul*, Dominus tamen indulgens populo, insignem & minimè speratam concessit victoriam; eodem auctore *Jonathâ*, qui belli fuit incentor. Patre enim cum sexcentis viris suis, & illis mille, qui *Jonatha* erant, præstolante in *Gabaa*, & *Philisthæis* cum exercitu inter *Machmas* & *Gabaa* duos scopulos occupantibus, *Jonathas* solus cum armigero perreptando ascendit in scopulos, & irruens in excubias, priores sternit; indè in hostes profundius irruens tota castra prodigiosâ strage confundit, & miscet, dum suos ab alienis non discernentes *Philisthæi*, mutuâ se cæde conficiunt: ad conturbationem majorem, terræ motu plurimum juvante, quo *Philisthæi* concussi armatum contra se terrenum elementum, ingenti aliquo hiatu se, ini-

K 5

mi-

micos populi Dei, absorpturum mo-
 tuebant. Interim visâ eminens à
 culatoribus *Saulis*, confusione in
 stris Philisthinorum, *Saul* quoque
 fulit Dominum, & arma conclama-
 auctusque copiis, Israëlitis iterum
 cavernis prodeuntibus, quò se absc-
 derunt, aliisque vicinis concurrer-
 bus, ipsis etiam, qui suberant Phi-
 listhæorum Dominio, universim
 decem millia subito confluentibus
 fugientes hostes persequitur mi-
 strage usque ad vesperam; tunc
 persequi cessavit, reversus in *G*
 veritus, ne Dominus, qui signum
 dederat offensionis, victoriam er-
 ret victoribus, & victis daret. Phi-
 listhæi quoque, non jam nocendi
 luntate, sed facultate privati, in
 dilapsi sunt, donec, ubi respirasse
 paululum, inimicissime bellum
 dintegrarent.

In hoc prælio illud quoque con-
 git memorabile, quod *Jonathas* ob-
 statum favum mellis ipso die tam-

signis victoriæ per sortem deprehensus egisse contra mandatum Regis de non lumendo quidquam ad vesperam usque, morti addictus est, sed a populo aperte Sauli resistente liberatus, & morti ereptus est.

Tametsi Jonathas reus mortis fuisset, ut putat *Abulensis*, propter contemptum mandati patris, & obmurmurationem coram populo factam, inconsultum tamen fuit ac præceps jusjurandum, *Vivit Dominus Salvator Israël, si per Ionatham factum est, absque retractatione morietur* quia peccatum hoc non tanto videtur dignum supplicio, potuitque cadere in personam, cui merito culpa condonanda fuisset; tum etiam, quia præter omnem juris ordinem, ante examen & interrogationem sententiam protulit: Denique tam atroces minæ plus valebant ad occultandum quàm patefaciendum reum. Imprudens igitur jusjurandum erat.

§. 6. *victoria multiplex Saulis.*

ANno 2965, Saul varias de Moabitis, Idumæis & Syris, Ammonitis, Philisthæis victorias reportat; & confirmabat regnum super Israël, & pug-

K 6

pug-

pugnabat per circuitum adversus omnes inimicos ejus, & quocunq; se verteret, superabat 1. Reg. 14. Maximè memorabilis est illa Saulis victoria ab Agarenis reportata, qua Rubenitas ab Agarenis violatos vindicavit; ceperunt enim Rubenitæ omnia, quæ Agareni possederant, Camelorum 50. millia, ovium ducenta & quinquaginta millia, asinos duo millia, & animas hominum centum millia. 2. Paralip. 6. Cum Israelitarum tantum essent 44. millia, & 700. Sed in illis centum millibus hostium maxima pars erat imbellis; bellatores enim plerique in acie ceciderant; numerati autem multi corruerunt; fuit enim bellum Domini.

§. 7. Inobedientia Saulis & reprobatio.

ANno 2968. bellum Amalecitarum Sauli divinitus demandatur hæc verba: *Vade & percutere Amalecitas & demolire universa ejus, non parcens, & non concupiscas ex rebus ipsius aliquid, sed interfice à viro usque ad mulierem.*

parvulum atque lactentem, bovem & ovem, Camelum & asinum. Itaque Saul collectis copiis percussit Amalec ab Havila, donec veniret ad Sur, quæ est è regione Ægypti, apprehenditq; Agag Regem Amalec vivum superbiâ stimulante (quod Gregorio videtur) ut scilicet in triumphum duceretur, plurimum tamen opinione ex misericordia, Populus autem ex avaritia pepercit ovium gregibus & armentorum, & vestibus, & arietibus, & universis quæ pulchra erant, nec voluerunt ea disperdere; quidquid verò vile & reprobum erat, hoc demoliti sunt. Propter hanc inobedientiam tum populi, tum Regis (qui servando Agag populo malo exemplo præiverat;) Samuel arguit utrumque, & Regem Dei jussu regno abdicat: *pro eo quod abjecisti sermonem Domini, abjecit te Dominus, ne sis Rex.* Igitur hac Dei sententiâ rejectus Saul jus regni amisit, non tamen regni possessionem, cum nullus alius esset à Deo vel republica
con-

constitutus, neque ipse eâ se dignitate
 spoliare tenebatur, eratque conveniens
 communi bono, ut possessiones
 retineret, neque à populo deponeretur,
 ne exemplum fuissent posterius
 surgendi in reges suos quocumque
 prætextu, eosque exauctorandi. Pro-
 pheta posthæc scissione pallij Saul
 indicat translatum regnum à Saul in
 alium meliorem. *Agag* quoque *Sa-
 muelis* jussu membratim in frustra dis-
 secatur. Exinde abiit *Samuel* in *Ra-
 matha* domum suam, & non vidit
Saul ultra usque ad diem mortis suæ.
Saul verò ascendit in *Gabaa* ubi
 habitare consueverat; derelictus posthæc
 à Domino, & Propheta Domini.

§. 8. *Davidis ad regnum assumptionis*

A Nno 2969 *Samuel* jussu Domini
Davidem à pascuis evocatum &
 inter fratres suos electum à Domino
 in medio fratrum suorum coram *Mo-*
 patre & matre inungit, & à die illa
 reclusus est spiritus Domini in *David*, &
 deinceps 1. Reg. 16. e contra à *Saule* Spiritus

ius Domini recesserat, & exagitabat
eum Spiritus nequam à Domino immis-
sus, sive permissus.

Communis est Ss. PP. sententia, *Sau-
lem* à malo Dæmone vexatū fuisse, qui me-
lancholicā ejus corporis dispositione abu-
teretur, quæ cum per musicam harmoni-
am mitigaretur, Dæmonis quoque eum
affligentis actio, qui se corporeæ disposi-
tioni accommodabat temperabatur. Ita
de *Saulis* morbo *Tertullianus*, *Augustinus*
Hieronymus & plurimi alij. Addunt præte-
rea hoc malum non tam citò agnitum fuisse
in *Saule*, Dæmone studiosè initio se occul-
tante, pro more suo, ne adhibitis reme-
diis divinitus institutis exire compelleretur.
Præterea tam insolens est audire reges
Dæmoniacos esse, ut domestici *Saulis*
alia omnia potius, quam malum hoc cogi-
tarent; imò etiam cognito jam, quod
erat, malo, illud lateri non sunt ausi. Signi-
ficat etiam *Iosephus* opem à medicis dili-
genter factam, sed frustra, donec de pe-
rito excantatore cogitatum est.

Interim *David* ad sua pascua reversus
præclara edit facinora in Leonibus & ursis
domandis in deserto, & tempus illud omne
in decantandis Dei laudibus impendit, ut
idonei scriptores dicant bonam Psalmo-
rum partem tunc ab eo compositam fuisse.

§. 9. *Da-*

§.9. Davidis in Aulam admissio.

ANno 2970. Regis morbo invalescente, in remedium quaerente psaltes, & *David* evocatur in aulam, ut psallat Regi, ut sic disponente Domino *David* versari in aula & aulicus esse disceret.

Multis sæculis illa opinio ex Aegypto traducta vigeat, carminibus & excantationibus Dæmonis vim posse reprimi & corporis sanitatem reparari; hinc aulici dixerunt Sauli: *intus Dominus noster, & servi tui, qui coram te sunt, quarent hominem scientem psallere cytharâ, ut quando arripuerit te spiritus malus, psallat manu sua & levius speras.* *David* igitur muneribus à patre *Isai*, & cytharâ suâ instructus, vestibusque melioribus indutus, venit ad aulam, & stetit coram Saule placatusque Regi, ut diceret. *Stet David in conspectu meo, invenit enim gratiam in oculis meis.*

Munera, quæ senex *Isai* misit Regi, erant panes asino impositi, & lagena vini, &

hædus unus. Unde advertere licet, quam eo tempore simplices fuerint homines, ut *Abulensis* etiam observavit, utpote quibus non indecorum videbatur, unum atque alterum panem, aut partem quartam stateris, cujus pretium vix erat *sex* assium nostratum, inquit *Salianus*, virò nobili atque honorato offerre: unde etiam *Saul* tantillum munus sufficiens judicavit, ut offerretur *Samueli*, si confuleretur de asinis perditis.

§. 10. David & Goliath.

ANno 2971. Philisthæi bellum restaurant in Hebræos, & David ex aula revertitur ad patrem *Isai*, cum aliquot menses in aula moratus esset. Putat *Torniellus* libenter à *Saule* dimissum esse in solatiùm patris, cujus jam tres filij natu majores militiam sequi cogebantur. Bello exardescente utrimque conveniunt exercitus & *Goliatho* ad singulare certamen, quo totum belli negotium conficeretur, quotidie provocante, quemcunque fortissimum Israëhtarum, hancque audaciam suam ad quadragesimum diem jam continuante; venit David à patre *Isai* missus in castra ad fratres suos,

cs, & vociferatione, quasi pugna
 præludio excitus, & ijs quæ acci-
 rat, sub manu custodis ad sarcinas
 relictis, properat ad locum certan-
 nis, & intellectis iis, quæ fiebant
 Philisthæo *Goliatho*, quanquam o-
 jurgatus à fratre suo *Eliabo*, ad m-
 nomachiam ineundam se paratum
 tit Regi, à quo armis regijs induta
 sed iterum rejectis, fundâ lapidibus
 contentus cum *Goliatho* utroque
 spectante exercitu congregitur,
 vincit 1. Reg. 17. quo prostrato in-
 gam agitur exercitus Philisthinorum
 honoratur David, & amatur sup-
 modum à *Jonatha*, capite etiam
 gladio *Goliathi* gloriosus, nec non
 stibus & armis *Jonatha* conspicuus
 triumpho ducitur.

Dicitur *Saul* in Scriptura non nor-
Davidem venientem in castra, & pro-
 untem adversus Philisthæum, sed in-
 sisse de eo, cujus patris filius, & de
 domo esset, cum tamen non pridem in-
 cum optime nôsset. Respondet *Augu-
 nus* causam unam fuisse, quod octodecim
 circiter mensium spatium, quando ab

ad patrem reversus est *David*, barba copiosior, ut fit illa ætate, adnata magnam faciei partem, prius nudam ac lævam, obtexerit. Huc etiam faciebat mutatio habitus, aliter enim in aula, aliter in pascuis induebatur. Tertio facilis quoque est in viris principibus oblivio, qui multos habent subditos, à quibus ad tempus aliquod invisuntur, nec multo post tempore apparent. Denique memoria & phantasia *Saulis* frequenti agitatione Dæmonis procul dubio debilitata fuit.

Saul verò non rectis oculis respiciebat *David* à die illa, quâ mulieres cantarunt: *Saul percussit mille. David autem decem millia.* Unde variis vicibus conatus est *Davidem* interficere, utque tantò tectius ageret, atque insaniendo fecisse putaretur, tentavit efficacissimè tunc, quando psallentem coram se jactâ lanceâ transigere voluit, *Davidem*, à facie ejus secundò declinante.

§. 11. *Saul Davidem persequitur.*

ANNO 2972. *Saul* *Davidem* in tribunum militiæ suæ eVectum dolosè obijcit periculis vitæ, promissâ filiâ suâ primogenitâ *Merobe*, si præclare rem ageret contra hostes; sed *Merobe* datâ in uxorem *Hadrieli* *Molathi*.

lathitæ deceptum se esse æquo animo
 tolerat, animumque applicat ad nu-
 tias cum *Michol* secundò genitâ *Sau-*
le sub conditione, si ducentis Philis-
 thæis cæsis præputia eorum ferret.
Saulem, quod mox gloriôsè adim-
 pletum à *Davide* est.

Anno 2973. *Saulis* invidia publica
 erumpit, dato mandato *Jonathæ* & *Ab-*
is Regis de occidendo *Davide* ,
 tamen *Jonathas* ad breve tempus
 patrem reconciliat; sed mox iterum
 nisus est *Saul*, *Davidem*, config-
 lanceâ in pariete relicta, in super iugum
 entem in domum *Michol*, missis
 tellitibus ad se perducî jubet, quâ
 tamen officiosa *Michol* per fenestram
 dimittit, & ejus loco simulacrum
 collocat in lecto, officioso deinde
 mendacio se excusans apud patrem
ipse locutus est mihi, dimitte me, alioquin
interficiam te. *David* autem perrexit
 ad *Samuelem* in *Najoth*; sed inde ju-
 si eum abducere satellites, non solum

mente divinitus illustrati, sed voluntate etiam immutati sunt, ut nec curarent Davidem comprehendere, neque redire ad regem, unâ eis prophetandi ac psallendi curâ dominante. *Viderunt cuneum Prophetarum vaticinantium & Saulem stantem super eos, factusque est etiam spiritus Domini in illis, & prophetare cœperunt etiam ipsi.* Quod cum nunciatum esset Sauli, misit alios nuncios; prophetârunt autem & illi; & rursus misit Saul tertios nuncios, qui & ipsi prophetârunt. Demùm & ipse Saul insecutus tanto cœstro prophetandi accensus est, ut vestes deponeret, & nudus caneret die ac nocte, nudus scilicet regiis ornamentis.

Jonathas reconciliando patri pro Davide non sufficiens, signo trium sagittarum præmissis valedicit Davidi, in abscondito rei exitum præstolanti. David igitur ad pontificem *Achimelech* in *Nobe* profectus, dissimulatâ fugâ, ab eo commeatum accipit, & gladium *Goliathi*, qui Domino consecra-

tus

tus ibi fervabatur (cogebatur enim *David* inermis fugere) quo instructus ad *Achis Gerbaum* regem pervenit, benignèque admittus est sed brevi, famuloquace, si non omnino proditoris factus (illum ipsum *Davidem* esse, qui Philisthæos multum afflixerit, virum fortem & valde prudentem, ideoque metuendum, stultitiam prudenter simulavit, & subducens se ex Philisthæorum oculis fugit in speluncam *Odollam* biduiter inde distantem; quod cum didissent fratres ejus, & omnis domus patris ejus descenderunt ad eum illi cum quibus ad *Moabitas* transit, & a rege humaniter suscipitur, præsidioque præficitur.

Anno 2974. *Doeg* defert *Achimelechum* Pontificem ad *Saulem*, quod *Davidem* in fuga recepisset, qui idcirco cum universa familia sua & Sacerdotibus ad regem citatus, & interfectus est, cum omnibus suis: quod cum facere renuissent regis cohortis milites,

quibus id mandatum erat, nolentes man^o suas extēdere in Sacerdotes Domini, Doëg id facere jussus, *trucidavit in die illo 85 viros vestitos Ephod lineo* (quod genus vestis, Ecclesiastico, ut vocant, superpelliceo respondebat) prætereà oppidum *Nobe* devastatum est tantâ crudelitate, ut nulli nec viris, nec mulieribus, nec parvulis, nec lactentibus, nec bobus, a finis aut ovibus à *Saule* parceretur. *Abiathar* tamen filius pontificis maturè ad *Davidem* fugâ evasit.

§. 12. *David fugitivus à Saule.*

HÆc cum agerentur in *Nobe* Sacerdotum, & in *Gabaa*, *Saulis* civitate, *Ceila* obsessa est à *Philisthæis*, eoque evocatus à *Ceilanis* *David* magna clade afficit hostes, *Ceilamq;* liberat, & apud *Ceilanos* commorari incipit cum *Abiathare* & non parva manu suorum, parentibus apud *Moabitas* jam defunctis. *Saul* monitus de mora *Davidis* apud *Ceilanos* proficisci parat, sed frustra: *David* enim consulto
Domi-

Domino, surrexit ipse & viri eius, quos
sexcenti, & egressi ex Ceila huc atque
illuc vagabantur incerti, quod cum nuntiatum
esset Sauli, quod salvatus esset
David, dissimulavit eò cum suis, quos
collegerat, exire 1. Reg: 22.

Anno 2975. David pertinacem Saul
iram fugiens recepit se in desertum Ziph,
ubi eum invisit Ionathas. Ziphæis late-
bras Sauli significantibus, & opem
suam ad comprehendendum Davidem
promittentibus, inde se transtulit
ad desertum Mahon partem deserti
Ziph, quo etiam Saul arctissime per-
secutus eum est, jamque conclusum
Davidem cum omnibus suis; tunc
nuntius venit ad Saul dicens: festina
veni, quoniam infuderunt se Philistini
super terram 1. Reg. c. 23. perrexit ergo
Saul in occursum Philistinorum, Da-
vide cum suis gratias agente Domino,
& decantante Psalm. 123. Nisi quoniam
Dominus erat in nobis, dicat nunc
rael, &c.

§. 13. Davidis in Saulem Clementia,

ANno 2976. David progreditur in desertum Engaddi, iterumq; pro-
ditus, ut *Abulensis* indicat, ab eisdem
Ziphæis, cum copiis quæritur à *Saule*.
Quo appropinquante, inspirante Deo,
David in speluncam propinquã viæ,
eamque latebrosam & obscuram in-
gressus est, ut ibi lateret, donec *Saul*
cum copiis pertransiisset, dumque ibi
Deum in auxilium implorans abscon-
ditur, ventris necessitate adactus *Saul*
speluncam adit, nec advertit præ te-
nebris latentes milites, quamvis isti
vidissent ingredientem; propter am-
plitudinem quoque Speluncæ: facilè
erat *Davidem* cum suis musitare, nec
tamen à *Saule* audiri, cum foris mul-
tæ hominum turbæ, multi currus &
& equites obstreperent. Hic *David*
incitatus à suis ad interficiendum re-
gem, renuit occidere *Christum Domi-*
ni. ab eoque facinore suos absterruit,
contentus oram chlamidis in testimo-
nium rei gestæ præscudere; quod

L

cuna

cum *Sauli* speluncâ egresso exhibuit
ab eodem in gratiam recipitur. 1. 24.
24. Non tamen amicitia renovata
tæ quoque consuetudo renovata
sed *David* & viri ejus ascenderunt
tutiora loca, quam fuerit spelun-
illa.

Anno 2977. moritur *Samuel* &
pelitur in *Ramatha* cum planctu
dierum per universum *Israëlem*. Co-
pus ejus postea à Christianis trans-
tum est in *Silo*, magnumque ibi
plum excitatum, quod oppidum
scribit *S. Hieronymus*, nomen *S. Sep-
lus de Silo* accepit.

§. 14. *Nabal* immisericos in *Da-
videm*.

Circa hoc tempus *David* legat
nem mittit ad *Nabalum*, pro
que ab eo liberalitatem & subsidium
aliquod pro se ac fociis suis, sed ab
mine agresti, inhumano, & male-
fo repulsam patitur, ideoque vim
rat, sed à prudente *Abigæle*, qua-
to *Davidi* cum muneribus occur-

placatur. Nabal autem sive peste, sive aliâ plagâ à Domino percussus decimo die post interijt. *

Abigail expleto luctûs tempore, duorum circiter aut trium mensium, à Davide missis nuncijs in uxorem deposcitur, & facta est illi uxor, præter Achinoam, quæ itidem uxor ejus erat.

Michol verò ob diuturnam Davidis absentiam à Saule jam alteri Phalti scilicet filio Lais data erat in uxorem non absque peccato: tum Saulis, tum etiam Micholis, quæ vivo marito consensit in alterum conjugem, aut melius adulterum; factaque est simul duorum virorum uxor contra rationem matrimonij & legem naturæ: nec enim licuit unquam fæminis plures habere maritos, tametsi liceret viris plures habere simul uxores. Neque dici potest Davidem à Michole repudiatum, quia id jus nunquam fuit uxoribus, tum etiam quia Michol diligebat Davidem, ideoque conjugio vel adulterio huic ne morte quidem propositâ debuerat Michol consentire.

§. 15. Davidis erga Saulem mansuetudo.

AN: 297 *S* Saul odio antiquo iterum ardet, & persequitur Davidem,

L 2.

Ziphæ,

Ziphæis traditione Davidis regis gratiam aucupantibus. *Ecce, inquit, in castris Saulis David absconditus est in Machila.* Igitur copias suas educens venator cupidus prædæ innocentiæ & castra metatur in *Gabaa* Habitu David autem jam inde migraverat inspirante Domino; nunciato tamen adventu *Saulis*, surrexit David et venit ad locum ubi erat *Saul* & cænicus *Sauli*, *Abner*. Igitur dimissis alijs ipse cum *Abisai* suo ex sorore potentis nocte venerunt in castra (qui non deerant in castris, qui illuc venerunt noctem, sed jam ante noctem ca notaverat David cum *Abisai*, quæ progrediendum esset) & invenerunt jacentem *Saul*, & dormientem in tentorio, & hastam fixam in terra, ad caput ejus. *Abner* autem & populum dormientem in circumferrat: *conclusit Deus inimicum tuum hodie in manus tuas, nunc ergo perfora eum lanceâ in terra semel, & secundo*

non erit. Prohibetur autem à Davide id facere, & pro eo conservando jurat David: *Vivit Dominus; quia nisi Dominus percusserit eum*, morte aliquâ violentâ, aut morte naturali decedat, aut in prælium descendens perierit, *propitius mihi sit Dominus, ne extendam manum meam in Christum Domini, nunc igitur tolle hastam, quæ est ad caput ejus & scyphum aquæ & abeamus; atque ita factum est.*

Hanc indulgentiam Davidis in Saulem Chrysostomus in exemplum proponit omnibus illis, qui ad dignitatem evadunt, ut discant vindictam non sumere ab eis, è quibus olim ante obtentam cum dignitate potestatem offensi fuerunt. *ira enim illorum, superveniente regni & dignitatis gloria diluta esse debet, & tutum deinceps habent pignus securitatis.* Unde Ludovicus XII. Cum ei suggereretur, ut de injuriis olim acceptis, cum esset Dux Aurelianensis vindictam sumeret, sapienter & gloriosè respondit ac Christianè: *non est regis Gallia ulcisci injurias Ducis Aurelianensis.*

David autem cum his spolijs regressus, stans ex adverso vertice montis, & magno intervallo interjecto

clamavit ad populum, & ad *Abner* *vide*, inquit, *ubi sit hasta regis, & ubi sit Scyphus aqua.* Saul voce Davidis nitâ: *Nunquid*, ait, *hac est vox tua fili David?* agnovitque culpam suam, ad reditum invitat. *Nequaquam ulterâ male faciam, eò quod pretiosa sit tibi anima mea in oculis tuis hodie.* hoc fuit postremum utriusque colloquium.

Propterea quod David argueret *Abner* de malè custodito Rege suo, cui maxime incumbebat ista custodia, tanta erat *Abneris* in *Davidem* offensio, ut in principio regni *Davidis* per annos septem non dividerit, ne totus Israël unanimi consenseret sequeretur eum.

§. 16 *David habitat in Siceleg.*

David demum cum animadverteret, non esse prudentis honoris se suosque in perpetuo vitæ disamine relinquere: & cū magnâ infirmiterum penuriâ, ut probabile videtur in deserto laboraret, statuit ex *Saulis* regno emigrare, & ad extremas regiones proficisci, ad illam tam

Saulis vocem non nihil cunctatus, nequaquam tibi ultra malefaciam, & alternans secum: aliquando unâ die incidam in manus Saul: nonne melius est, ut fugiam, & salver in terra Philistinorum ut desperet Saul me comprehendere? Deo etiam super hoc negotio grandi consulto concludit Achis regi Gethorum suam, suorumque operam deferre per legatos missos, quo annuente surrexit David, & sexcenti viri cum eo ad Achis filium Maach regem Geth & habitavit David cum Achis in Geth, ipse, & viri ejus, & domus ejus & non addidit Saul ultra querere eum, scilicet factum jam formidabilem præsidio Regis Geth, cui innitebatur David. Rex Achis dedit Davidi in habitationem civitatem Siceleg singulari benevolentia, tum etiam divini Numinis inspiratione; hæc enim habitationis commoditas plurimos, ex Israële ad eum allexit, maximè pensatis illis verbis Saulis: nunc scio, quod certissimè regnaturus sis. Erat etiam hæc ci-

vitas prædis agendis aptissima
David; habebat enim hinc totam
Arabiam Petraam, ac Desertam, in
 præter populos *Gessuri*, & *Gerzi*, &
Amalecitas, quos Scriptura memorat
 tiam *Idumæi* & *Madianita* habitab
Ismaelita, *Agareni*, *Cedareni*.

Quo autem jure hosce populos depre
 datus fuerit *David*, imò & cædes nu
 sexus aut ætatis habito discrimine
 eos perpetrârint, dubitatur, (si
Amalecitas exceperis, contra quos
 lex erat, & necdum revocata *Cum Da
 nus dederit tibi requiem, delebis nomen
 lech sub cælo: cave ne obliuiscaris. Deum
 25) De cæteris existimant interpretes
 videm, qui apud se habebat pontificem
 cum *Ephod*, eum quotidie de expeditione
 sua consuluisse, eoque profectum esse
 pulabundum, quò Dominus per Sacerdotem
 excurrendum dixisset. Cum autem
 omnis generis prædam auferret, viros
 men aut mulieres non abducebat in
 vitutem, sed necabat, ne fraudem *David*
 patefacerent, ut loquitur, *Salianus*
 centes se non esse *Israëlitas*. Eodem
 do in ea parte prædæ, quam offerebat
 gi, providebat, ne quid reperiretur, quod
 argueret alibi prædam, quam apud *Isra**

litas esse collectam; idola scilicet aurea vel argentea; ea enim & similia deponebant in *Sicelog*. *Achis* autem læto ac sereno vultu interrogare consueverat *Davidem*: *In quem irruisti hodie?* cui ita respondit *David* dissimulanter, ut persuasum haberet se *Israëlitas* esse deprædatum.

§. 17. *Philisthæorum bellum contra Saulem.*

A Nno 2979. *Philisthæi* bello petunt *Saulem* collectis fortissimis omnium *Regulorum* copijs, quos inter, cum etiam *Rex Achis* esset, denunciavit *Davidi*, ut etiam ipse in regis præsidium progredieretur contra *Israëlem* multum confidens in ejus virtute, & fidem magnam tribuens ejus præcedentibus excursionibus, quas contra *Israëlitas* factas putabat; cui *David* respondit: *Nuno scies, quæ facturus est seruus tuus*: quæ verba *rex Achis* candidè interpretatus subdidit. *Ego ego custodiam caput meum penam te cunctis diebus.*

Multum variant *Scriptores* & *PP.* quid hic dicendum de promisso *Davidis*. Si enim promisit ex animo regi infideli operam

fidelem contra *Saulem*; impius fuit in Deum, & gentem suam iuvando idololatriam. Si ex animo non promisit; mendax fuit, proditor benefactoris sui. Dicunt benivolentiores interpretes eum more suo recurro ad Deum se totum ipsius providentia commississe, certum exequi, quod Deus iussisset, sive pro *Saule* sive pro *Achis*. Nihil de fuit Dominus fluctuanti in hoc maris interventu siquidem Satraparum curavit, dum dimitti Rex *Achis* (utcum bonis *Gethai* gratia, neque pro ipso, neque contra ipsum pugnaret) causam praestans dimissionis: *quia non places Satraparum*. 1. Reg. 29. sic enim dixerunt Satrapae regi *Achis*: *revertatur vir iste, & in loco suo in quo constituisti eum, & non condatur nobiscum in praelium, ne fiat nobiscum adversarius, cum praeliari coeperimus: timedo enim aliter poterit placare Dominum nisi in caputibus nostris? Quod ad verba vero *Davidis* attinet, nihil mentitur, quia revera nihil certi promisit, licet in praeiorem significationem verba *Davidis* acceperit.*

Interea cum *David* cum rege *Achis* contra *Israëlitas* proficiscitur, a Satraparum suavis indè dimittitur, malecra nocti occasionem ultionis mendae ob damna varijs excursions

bus à *Davide* illata, *Siceleg* , oppidum Davidis, refertum collatis prædis, hominibus prædisque exspoliant, vastant & succendunt, ita tamen ut neque mulierum neque virorum quemquam interficerent, sed captivos abducerent.

Singularis Dei providentiâ iterum elucescit ex hoc factio *Amalecitarum* erga *Davidem* & suos, primò quia mitigavit barbarorum furorem, ut non interficerent quenquam, quod tamen *David* passim in excursionibus suis fecerat, neque mulieres violarent. Secundò quod abducerent captivos, sic enim inquit *Theodoretus* , causam inveniebat *David* expeditionem faciendi contra *Amalecitas* , & omnem faciem gentis illius penitus extinguendi, quod *Saul* tempore regni sui neglexerat.

David reversus in *Siceleg* , & videns vastitatem, persequitur *Amalecitas* , & cædit in itinere comprehensos latrones in deserto *Pharan* , omnemque ablatam prædam recipit, & percussit eos à vespera usque ad vesperam & non evasit ex eis quisquam nisi quadringenti viri Adolescentes, qui camelos ascenderunt & fugerunt. Accepit hic *David* ingentem prædam, non enim tantum *Siceleg* , sed & plurima vicina oppida spolia-

liaverant Amalecitarum, quæ omnia in Davidis potestatem venerunt. Unde etiam suos contribules & benefactores inter dæos munera liberaliter misit, tum ut tum se præberet, tum ut animos eorum bi conciliaret.

§ 18. Saul Pythonissam adit.

Saul in angustiis undique constitutus ob incubantes hostes confugit Pythonissam; multi autem ex tribu Manassis ad Davidem fugiunt. Pythonissa hæc habitabat in Endor, eratque tartarei serpentis hospita, a septuaginta dicta *veniloqua*, necromanticam divinationem profitebatur. Dæmon, vel per os recens mortuorum loquitur, vel pridem mortuus citari dicitur ab inferis, & interrogantibus respondere; (scilicet cum Dæmon in mortui illius specie apparere respondetque ad rogata; neque enim hominis, neque in Dæmonis potestatem est mortuos suscitare.) Ad hanc dicitur Saul ait: *divina mihi in Pythonissa suscita mihi Samuelem.*

Et vocatus (maleficis utique; ritibus

apparuit Samuel; *Saul autem inclinavit se super faciem suam in terra & adoravit.* & tristitia nuncia tremens accepit de malis sibi, domuique suæ impendentibus. 1. Reg. cap. 28.

Nullâ ratione probabile fit *Samuelem* arte magicâ suscitatum apparuisse; verum solâ virtute & imperio Dei id factum est, præveniente Deo conatus mulierculæ; sicuti volente *Balaamo* maleficiis suis à Dæmone responsa extorquere, prævertit Deus & per os illius *benedixit Israël*: Ita *Ambrosius*, *Basilius*, *Augustinus*, *S. Thomas*, &c. Non ergo obsecutus est Deus magiæ, sed impedivit; ne enim responderet Dæmon, prævenit Samuel. In punitionem autem tentatæ magiæ videtur Deus jussisse tam tristem cladem manifestare quia non *obediisti voci Domini, neque fecisti iram furoris ejus in Amalec, idcirco dabit Dominus Deus Israël te in manus Philisthæim, cras tu, & filij tui mecum eritis, sed & castra Israël tradet Dominus in manus Philisthæim* &c. Quæ responsa merito ad respicientiam seriamque pœnitentiam incitare debuissent, sed de hac nihil refertur. De obitu ejus *Iosephus* scribit præmonitus Saul à *Samuele* noluit tamen mortem vitare, & ob vitæ cupiditatem exercitus hosti prodere; atque hoc modo regiam majestatem dehonestare, sed cum liberis
tota.

totâque familia periculo se obijciens pulchrum
existimavit in praelio pro subditis pugnandoto
dere, & filios in eisdem laudis sorteratem
sumere potius quam superstitis relinquere
certum qualesnam futuro: Regno nimirum
in aliam familiam translato; existimavit
enim loco posteritatis perpetuam laudem & in
mortalem memoriam sibi futuram. Haec
Iosephus.

Dubitare quidam volunt secundum illa
verba: *Cras tu & filij tui mecum eris*; ut
Saul damnatus sit; sed de hoc Augustinus
ad simplicium sic ait; *meum eris non ad aequi-
tatem felicitatis sed ad parem conditionem
mortis referatur, quod uterq; homo fuerit, &
uterq; mori potuerit, jamq; mortuus motum
vivo prænunciabat.* Illud quidem Salinus
meminit *Saul* à dæmone diu agita-
ratum esse in remunerationem illius valde
laudabilis operis, quo magos & ariolos ex
regno suo erasit; neque enim mentio fit
amplius in scriptura maligni spiritus in
Saulem irruentis, & scribit *Tirinus*, videtur
Saulem jam à Dæmone agitatam, voluisse
hac maleficorum victimam placare Deum.
De vera autem in poenitentia ad salutem æternam
nihil habetur.

§ 19. Mors Saulis & Ionathæ.

Alterâ die post consultum *Samuel*
em, Saul à Philistinis in valle
lit

Itzraël in montibus Gelboë fortiter oppugnatur: & fugerunt filij Israël ante faciem Philisthym, & ceciderunt interfecti in monte Gelboë, tùm antè, tùm in fuga, totumque prælij pondus versum est in Saulem. Saul autem sustinere non valens impetû irruentium, in fugam se coniecit, quem viri sagittarij insecuti sunt, & jaculis vulnerarunt. Videns ergò actum esse de se, de filiis & regno in summam desperationem adductus, honoritamen suo consultum volens, dixit ad armigerum: *evagina gladium tuum, & percutite me, ne veniant incircumcisi isti, & interficiant me illudentes mihi.* Quod cum renueret armiger, arripuit ipse gladium, & irruit in eum; videns armiger occubuisse Dominum suum, irruit & ipse super gladium suum, & mortuus est. Ex hac desperatione & violenta sui occisione ob solam jacturam præsentium & caducorum factâ cum summo peccato, quis de æternâ damnatione dubitabit? &c.

De

De Saulis filijs nihil ita certi; & quidem contrarium planè de *Ionatha* cogitare debet: utpote cuius vitæ & mortis ratio longè diversa; vita enim sine crimine acta & mors in defendenda patria fortiter obita. Unde venerabilis *Beda* nequaquam inquit, *ibi Saul malus post mortem, ubi Ionathas bonus potuit recipi, in d' Chaos magnum inter illos firmatum est, quorum unum in sinu Abraha cum Samuele receptus, alium cum Diabolo in flamma inferni sepultus.*

Philistæi, qui *Bethsan* occupaverant, *Saulis* & filiorum eius corpora è muro suspenderunt, quod ubi *Iabesitha* audierunt memores, quod à *Saule* servati essent, quando *Naas* Rex Ammonitarum eis dextros oculos eruere statuerat, collectis omnibus viris fortissimis de *Jabes* profecti, trajecto *Jordane* de nocte ad *Bethsan* pervenerunt, & tulerunt cadaver *Saul* & cadavera filiorum eius de muro *Bethsan* & rederunt in civitatem suam *Iabes Galaad*, sepelierunt, & jejunaverunt septem diebus.

In die tertia post prælium & stragem, nuncium accipit *David* (qui in urbe *Sicoleg*, incendio licet valde deformata, morabatur, & prædas dividere) cæsos esse *Israëlitas* & occisum *Saniam*. Quia verò nuncius asseverabat

bat se interfectorem fuisse *Saulis* id à se
 poscentis, in pœnam tanti delicti,
 quod regem occidisset, à cuius cæde
 perpetuo *David* abhorruerat, iussit
 pro regia sua auctoritate, quam divi-
 nitus *David* jam acceperat, infaustum
 nuncium statim interficere: cui qui-
 dem merces pro nuncio, pœna autem
 pro regicidio debebatur; neque enim
 tantum crimē imperanti Regi obtem-
 perare debuisset.

Non improbable est nuncium hunc fu-
 isse filium *Dōegi* armigeri *Saulis*, qui ante-
 quam se quoque interficeret, filio dedit
 diadema regium & armillam de brachio
 Regis, deferenda ad *Davidem*, ut se his mu-
 neribus filius insinuare posset in gratiam
 apud *Davidem*, cujus latebras apud *Abi-
 melechum* adulator *Dōeg* prodiderat *Saulis*

§ 20. Filij & Posterij *Saulis*.

Saul ex *Achinoam* filia *Achimaas*
 suscepit filios quatuor, *Ionatham*
 primogenitum,* *Iessui* sive *Aminadab**
 tertium *Melchisua*,* quartum *Esbaal*,
 qu. & *isboeth*.* & filias duas, *Merob*,
 quæ fuit promissa *Davidi*, sed data est
Hadrieli Molathita, & *Michol*, quæ
 uxor

uxor fuit Davidis, (ex qua David
 lam prolem suscepit) & uxor etiam
 seu adultera potius, Phaltielis filij
 qui eam reddidit Davidi.

Saul ex *Resspha* concubina filia
 filios duos suscepit, qui Cruci affixi
 sunt. 2. Reg. 21. *Armoni* & *Mepho-
 boseth* cognominem filio *Jonatha* *Me-
 phiboseth*, qui superfuit cladi ex filio
Jonatha Dicitur etiam 1. Paralip. 8. *Me-
 baab*. * *Mebaab* autem genuit *Micha-
 2. Reg. 9.* * *Michas* autem genuit *Pha-
 thon* * *Molech*, * *Taraa*, * *Aha*, *
 quo *Joadas*, qui fuit pater *Alamad*,
moth, *Zamri*, cujus posterii describitur
 tur 1. Paralip. 8.

Hadriel ex *Merobe* filia Saulis sus-
 cepit filios quinque qui Crucifixi sunt
 à Gabaonitis, 2. Reg. 21. ubi nomen
Michol pro *Merob* positum est, &
 omnes Hebræi fatentur apud *Sera-
 71477.*

REG

REGNUM DAVIDIS ET ISBO-
SETHI.

S. 1. David vocatur ad Regnum.

ANno m. 2979. ante Christum 1074 David consulto Domino ascendere iubetur in *Hebron*, quò etiam cum suis migrat; non tamen ita *Siceleg* deserit, ut *Achis* liberalitatem repudiet, ei que hospitium renuntiet; sed potius aliquod è suis præsidium ibi relinquit. Cum primùm substitit *Hebrone* David, venerunt viri *Juda*, & unxerunt ibi *David*, ut regnaret super domum *Juda* annitente pontifice petitioni eorum; acquiescit *David* & inungitur: Solâ tribu *Juda* adhærente *Davidi*.

Abner vel odio habens *Davidem*, vel ob reprehensionem publicam malè custoditi Regis offensus, trans *Jordanem* in regione *Galaad*, oppido *Manachim* eodem tempore constituit *Ishobethum*, de quo Scriptura tradit fuisse quadragenarium, cum regnare cœpit. Et videtur tamdiu regnâsse

nâsse super Israël, quam diu David regnavit in *Hebron* super Juda; id est septem annis cum dimidio, dictus *Ishbaal*, postmodum autem *Ishbosheth*, est, vir confusionis, quod in medianarum perturbatione & confusione coepit regnare: Hinc patre mortuo cum tribus filiis; inde Philisthæis victoribus publicæ rei interitum molientibus: & Davide insuper in regnum imminente. Regnavit autem non tantum *Ishbosheth*, quam *Abner*.

§. 2. *Abner contra David movetur bellum.*

ANno m. 2981. regnum suum impienter gubernante *David*, multum augetur numerus eorum, qui cum *Davide* faciebant.

An. m. 2982. *Abner* qui Tribus undecim sub potestate *Ishboshethi* habebat, bello *Davidem* aggredi coepit. Initium hostilitatis mutux fecerant duces: hinc *Abner*, & ex parte *David* *Joab*, qui sibi occurrerunt juxta palatium *Gabaon*, idque an casu, an indu-

industria, dubium est; dissimulanter enim *Abner* ludum *Joabo* militarem offert, *surgant*, inquit, *pueri & ludant coram nobis*. Acquievit *Joab* id postulanti *Abner*, & utrimque duodecim ad certamen descendunt. Itaque ludunt, ut cruento ludo duodecim paria mutuis vulneribus confossa interirent, quo facto & viso suorum sanguine etiam exercitus ambo conflixerunt, fugatusque est *Abner* cum suis, in fuga tamen persequentem se *Asaëlem* interficit, petitque, & obtinet belli finem à victore *Joabo*. Insonuit ergo buccinâ *Joab*, & stetit omnis exercitus, nec persecuti sunt ultra *Israël*, & ceciderunt de viris *David* cum *Asaële* 20. de viris autem *Isbosethi* 360.

§. 3. *Abner* deficit ab *Isboseth*
ad *Davidem*.

DUm quiescunt arma, occasio & causa datur diffidij *Isbosethum* inter & *Abnerem*; hic enim pro potestate, quasi solutus legibus, concubinâ quadam *Saulis* tanquam suâ liberrimè
uti-

utitur, sive jus aliquod in regno
 quærens, sive propter pulchritu-
 nem. Huic temeritati indignatus
Bozeth noluit ultra dissimulanter tol-
 rare, sed severè objurgavit *Abnerem*.
Abner autem iræ impotens, mox regi
 ni defectionem minatur, eamque mo-
 litur per nuncios ad *Davidem* missos.
 Nec renuit *David*, cui ex voluntate
 Dei debebatur regnum, fuitque facile
Abneri majoribus natu hanc defectionem
 regni ad *Davidem* persuadere.
 Itaque ad *Davidem* in *Hebron* abiit
Abner, & ut tantò gratior veniret, secum
 repetitam diu dilectam *Michol* ux-
 orem, *Davidi* adduxit.

§. 4. *Abner à Joabo interficitur.*

ANno 2985. *Joab* suspicione & in-
 vidiâ actus, quod *Davidem* vidisset
 peramanter excepisse *Abnerem*, eun-
 dem ad amicum & privatum collo-
 quium invitatum, assumpto secum so-
 cio *Abisai* dolosè percussit in inguine:
 & mortuus est in ultionem sanguinis *Abneris*
 fratris ejus, & sic qui proditorem po-
 pulum

pulum abducebat ab *Isboetho*, prodicione abductus à viâ sua perimitur; & qui *Asaëlem* percusserat, in inguine ipse quoq; percutitur; cædem tunc factam ægerrimè ferente *Davide*, & poenam quidem pro crimine tunc non inferente, sed prudenter differente: *Isboetho* etiam cum toto *Israele* ob mortem *Abner* plurimum perturbato.

§. 5. *Isboetho* occiditur.

ANno 2986. omni populo ob mortem *Abneris* turbato, singuli suis rebus prospicere cœperunt, animadvertentes *Saulis* familiam in certum interitum ruere; in his duo fuerunt, qui vestigia sectabantur *Abneris*, & quos ille viros fortes in consiliis adhibuerat *Rechab* & *Baana*, scelere & sanguine fratres, existimantes magnum se obsequium præstituros *Davidi*, latenter ingressi sunt domum *Isboethi*, habitum & specie mercatorum tritici, quoniam rex de suis redditibus frumenta vendebat, ut ait *Rabbi Salomon*, & regem dormientem confoderunt, & capite

pite truncârunt, abjeruntque per viam
deserti totâ nocte & attulerunt caput
Ishboeth ad *David* in *Hebron*. 2. Reg. 4.

David autem iustissimâ indignatione commotus in sceleratissimos parricidas, iussit ambos gladiis confodiri, manibus pedibusque præcis in media civitatis platea juxta fontem crucisagi. Scribit *Iosephus* eos exquisitissimis tormentis cruciatos esse, unde credibile, est vivis manus & pedes amputatos fuisse, ut sic dignam auctoribus mercedem reportarent. *Ishboethi* autem caput in sepulchro *Abneris* recondi iussit.

§. 6. *David Rex totius Israël.*

A Nno mundi 2987. *David* totius *Israëlis* factus Rex, inungitur, terùm inito priùs fædere cum omnibus tribubus, & juramento præstito, unctioem autem excepit convivio triduo *Davidis* sumptibus celebrato, fueruntque ibi in *Hebron* apud *David* quatuordecim diebus comedentes & bibentes. Sæpe nec dubium est tribus omnes sua

nera liberaliter misisse, idque septuaginta haud obscure significant, qui dicunt Zabulonitas venisse ad David non vacuis manibus, quod de aliis quoque tribubus intelligendum est.

§. 7. David oppugnat Philisthaos & Hierosolymam constituit Metropolim Regum.

David autem jam Rex super universum Israel constitutus, urbem Hierosolymam in caput regni constituere proponit. Igitur Jebusæos oppugnat, qui loci firmitate confisi, non solum deditioem recusarunt; sed etiam irriferunt dicentes: solos cæcos & claudos ad suæ arcis defensionem adhibitos, sufficere ad irritandos omnes conatus. Quo ludibrio David excitatus præmium proposuit summæ præfecturæ ei qui primus in arcem evasisset. Ascendit igitur primus Iobab & factus est princeps, is scilicet, qui fuerat jam militiæ in una tribu princeps, factus nunc est princeps militiæ super omnes tribus. In Sionis autem expug-

M natio-

natione funditus deleti sunt omnes Philisthæi, nec ulli præterquam *na* (qui fortè profelytus factus est, de *lebus* ante egressus est) parcitum

Statuit David ad ultionem temeræ jactationis Jebusæorum, ut ad perpetuæ rei memoriam nunquam liceret cæco claudo arcem *Sionis* intrare. Arcem autem *Sion* vocavit post hæc civitatem David cœpitque murum circum ducere, qui totum circuitum habuit 35. Stadia; artem ipsa novem Stadia cum dimidio, quæ ædificio splendidissimo exornavit magnificentiâ à Tyriis artificibus adificato.

Anno 2988. *David* à Philisthæis bello appetitus, geminâ clade victo Deo ipso ex cacumine pyrorum, quæ in sylva erat inter castra *Davidis* Philisthæorum confita, pugnæ signifiante, & Philisthæos terrore contentiente.

Hoc tempore contigit memoria factum trium fortissimorum virorum qui *Davidi* desideranti aquam de fontana Bethleem, per interjecta castra Philisthæorum in itinere redituque per

ferunt, neque praesidium eorumdem, quod erat in Bethleem reveriti, haustam inde aquam attulerunt, quam tamen David *noluit bibere, sed libavit eam Domino* 2. Reg. c. 23. v. 15.

§. 8. *Arca transfertur.*

ANno 1690. David cogitat de arca ex *Cariathiarim* adducenda, in *Sion*, & re cum optimatibus regni communicata, omniumque consensu approbata, universus Israel congregatus, ex omni scilicet tribu cum *Davide* magna pompa Arcam bobus impositam reducunt *Achia* Sacerdote antecedente, & *Oza* boves sequente, idque contra legem; hi enim Arcam humeris portare debuissent, juxta praescriptum legis; sed piguit eos laboris vel vili penderunt legem, quod vidissent Arcam quoque a vaccis portatam esse in *Cariathiarim* plastro impunè impositam. In via autem cum ordinatissima pompa incederet, ceperunt calcitrare boves, & emoto nonnihil plastro, cui incumbebat Arca, ipsa

M 2

quo

quoque in casum nutare. *Oza* madverso periculo mox tenuit nutem, statimque divinitus percussus subitâ morte interiit. Contritus autem est *David*, quod Dominus percussisset *Ozam*; suspicatus etiam in talis Deo non placere, ut Arcam a se collocaret; existimavit tutè collocandam esse in domo *Obededon* *Leviti*.
 & benedixit Dominus domui *Obededon* & omnibus, quæ habebat propter Arcam præsentem.

Sed nunquid pietati potius, quam meriti adscribendum est, quod *Oza* Arcam tenuerit? quare ergo percussus? culpam jam fuisse admissam ante arcam nutantis; si enim humeris suis portassent, quorum officij erat, periculum casus arca non subiisset; & quæ uterque fuerit in culpa, ille tamen poenam luit, cujus culpa populo imputat, quanquam etiam alterum non imputulisse, sed morte selectâ affectum esse dat *Abulensis*, & addit non videri morte periisse; quia de admissio peccati dolere potuerunt, cum viderent arcam culpâ incurrisse periculum lapsis; quia sentit *Hieronymus*, ejusmodi culpæ

quæ tam severè castigatæ leguntur præfenti supplicio compensari, neque postea puniri.

Anno 2991. Arca Dei ex domo *Obededon* transfertur in domum *David* magnificâ, qua fieri potuit, pompâ, contemnente licet superbâ *Micholludentem* & saltantem regem coram Arca; illum tamen non pœnituit humilitatis sue 2. Reg: 6. Post hæc cogitat *David* de templi fabricâ, idque cum *Nathane* Propheta, quo cum *David* familiariter usus est, communicat; sed consultus Dominus improbat, idque successori *Davidis* reservat. Interea tamen locum exquisivit *David*, in quo ædificari templum posset, & in sumptus præparandos omni studio incubuit.

§ 9. *Varia bella Davidis.*

Anno 2992. *David* bellum suscepit contra *Philisthæos* gerendum, quo illos sibi vectigales reddidit, coëgitque tributum sibi pensitare, quod ipsi à multis annis ab *Hebræis* exigere soliti erant. Per-

Percussit deinde Moabitas: de hoc
 cæ de *Iosephus*: in *Moabitas* bellum
 duxit, & copias eorum ita concidit,
 tertia tantum pars superesset, quam in
 ditionem accepit, eisque annum tributum
 imposuit. V. *Beda* illa verba scriptura
 de isthoc bello: percussit *David* *Moabitas*
 & mensus est funiculo coequans terra. mensus
 est autem duos funiculos. unum ad
 cidendum, alterum ad adificandum.
 Reg: 8. sic explicat, ut per funiculum
 intelligat sortem; dedisse, nimirum
Davidem victos sorti, & in quos
 talis caderet, eos occisos esse; in
 autem fors alia incideret, vivos
 ctos, sub tributo, tamen factos esse.
 An: 2993. *Syria* fuit subdita *Davidem*
 victo *Adanexere*, à quo prædam
 gentem accepit, auri argenti & æneæ
 de quo postea *Salomon* fecit mare
 um, & columnas & vasa ænea. Acci
 sit legatio splendida, & missio mun
 rum a *Thon* rege *Emath* facta, qui
 cum muneribus *Davidem* gratulatus
 & amicitiam postulavit.

Anno 2994. vincit Idumæos cæsis
18. millibus, & reliquis tributo im-
posito. Sed hi opportunâ usi occasione
præsidium militare, quod *Abisai* in
Idumæa reliquerat, ad exigendum
tributum, & incolas in officio conti-
nendos, interemerunt, & servitutem
simul excusserunt. Unde novâ mili-
tari expeditione *Ioab* missus à Davide
sex mensium spatio ita attrivit Idu-
mæos, ut omne masculinum deleverit
usque ad 12. millia: tunc *Adad* Idu-
mæus, qui erat de semine regio, ad-
huc infantulus à fugitivis servis patrie
sui delatus est in Ægyptum.

§. 10. David benefacit Miphiboseiho.

AN: 2925. David memor fœderis
& amicitie habitæ cum *Ionatha*,
inquit in consanguineos *Saulis*, ut
faceret cuidam misericordiam prop-
ter *Ionatham*, & deprehendit *Miphi-
boseihum* filium *Ionathæ* pedibus debi-
lem, & tunc 20. annorum, qui ex me-
tu absconditus fuerat apud *Machir*
nutritium suum. Huic igitur in gra-
tiam

M 4

tiam

tiam *Jonatha* omnes agros *Saulis*,
 fisco addicti erant, reddidit, & *Saba*
 procuratorem constituit *Miph*
thi, dixitque huic: *Tu comedes panem*
in mensa mea semper.

§. 11. *Bellum contra Naas & Ammonitas.*

A N. 2996. Rex Ammonitarum
Hanon filius *Naas*, quorum
 vid fœdus & amicitiam coluerat,
 gatos *Davidis* humanitatis & amicitie
 causâ missos, rasâ dimidiâ partem
Barbæ, & præcisus usque ad nates
 stibus ignominiosè dimittit; quâ
 riâ concitatus in arma *David* *Ammonitas*
 & *Syros*, qui socia arma junxerant,
 missò duce *Joab* cum exercitu 24 milia
 lium vincit, cædit & fugat. Erant
 cum *Ammonitis* ingentes *Syrorum*
 copiarum conductæ mille talentorum
 genti mercede, quæ summa, si tale
 ta *Hebræa* fuerunt, ascendit ad quatuor
 tuor milliones. Tanti stetit proci-
 ludus regis imprudentis *Ammonitarum*
 rum.

§. 12. David prolapsus in adulterium

AN. 2977. bellum redintegratur contra Syros & Ammonitas & anno 2998. *Rabbaa* obsidetur, & domotiolus *David* adulterium cum *Bethsabea* committit, & adulterij malitiam dolosè subijciendo morti *Uriam*, homicidij scelere auget; & post luctum brevem, quem ob interfectum maritum prætulit *Bethsabea*, illa introducitur in domum regiam, & facta est ei uxor.

Anno 2999. *Bethsabea* adulterino partu edidit filium; & *Nathan* denunciat *Davidis* imminentem pœnam peccati. Deinde evocatur *David* à *Ioab*, ut cum novo milite adveniens expugnationi urbis *Rabbaa* coronidem imponat; nimirum peccatum *Davidis* moram attulit victoriæ, & dum Ammonitarum manu *Uriam* fustulit, eos adversus se fortiores expertus est, sic felicitas *Davidis* felicitas peccato retardata est; mox autè ejusdem pœnitentia hoïtes affixit, ac perdidit. Adveniente

M 5

enim

enim Davide, qui Deo nondum placatus in bellum citius progredi non debebat, urbs fortiter expugnatur, & diripitur. *Et pradam civitatis asportavit multam valde.*

Inter cætera spolia fuit corona pretiosissimis gemmis adornata, quam de capite idoli *Melchom* sublatam *David* in propria capitis ornamentum vertit, cujus pondus erant, ut *Epiphanius* scribit, 125. librae. Neque *David* contra legem peccavit. *Deut. 7. Sculptilia eorum igne comburas, ne concupisces argentum & aurum, de quibus scripta sunt, neque sumes ex eis tibi quidquam, neque fendas.* *Lyranus* enim ait, hæc intelligenda fuisse de idolis Chananæorum, in quibus non censebantur Ammonitæ: nec odiosa implenda sed restringenda sunt. *Abulensis* ipsa idola, aut ad idola pertinentia retineri non potuisse, quæ eorum cultum, & memoriam renovarent; eorum tamen ornamenta accipi potuisse, quod in his nullum remaneret ad idolorum cultum incitamentum, formam præsertim mutatam, ut in hac corona factum est.

Accusatur *David* ab aliquibus crudelitatis in expugnatione urbis *Rabbæ*. Scriptura enim refert, aliquos fuisse ferè dissectos. *2. Reg. 12. Populum urbis Rabbæ adducens serravit, & circumegit super oves*

vata carpenta, divisitq; cultris, & traduxit
 in typo laterum; id est, ut *Varabius* explicat,
 per fornacem lateritiam, ut ignibus ustula-
 rentur. Et additur, sic factum est universis
 civitatibus. Quæ videntur valde excedere
 humanitatis regulas & terminos. Sed cum
Lyranus & *Dionysio* sentire oportet; hæc sup-
 plicia non toti populo, sed aliquibus de sin-
 gulis civitatibus illata esse, iis scilicet, qui
 auctores & fautores erant injuriæ Davidis
 legatis illatæ, quorum vestes, quia medias
 fecerunt, ideo ferris per medium dividi
 meruerunt; & quia barbam dimidiam rase-
 runt, cultris & gladiis vicissim rasi & muti-
 lati sunt; & quia per ignominiam legatos
 curribus impositos circumdlexerunt, ipsi
 quoque ferratis carpentis subiecti sunt. De-
 niq; quia crudelissimi erant Ammonitæ
 erga infantes suos, quos idolo *Melchon* vel
Moloch inter brachia candentia idoli con-
 cremare consueverunt, per fornacem quo-
 que igneam traducti sunt. Erat ergo com-
 mensurata criminibus pœna.

§. 13. *Ammonis incestus & cades.*

Anno 3000. ante Christum 1053.
 nascitur *Salomon*, sed lætitiã
 hanc obruit impudens facinus *Am-
 monis* sororem *Thamarem* opprimen-
 tis incestuosè, & mox repellentis. Unde

M 6

de

de odium in *Absolone* excitatum fit
quod non nisi sanguine fraterno esse
qui potuit.

Anno 3002. *Absolon*, *Amnonem*
filios Regis ad Convivium invitavit
villa *Baalhasor* juxta oppidum *Ephra-
im*, ibique per famulos *Gessuritas* con-
meditatum fratricidium inter epulas
perficit, occisoque *Amnone* fugit *Absolon*
ad avum suum *Tholomai* filium
Amneius Regem *Gessur*. Luctus
maximus *Davidis* & Regiæ familie
& triennale *Absolonis* exilium. Con-
stitutum in luctu solatur pulchra
doles & institutio *Salomonis*, cuius
Propheta *Nathan* pædagogus & m-
derator; tum ipse *David* cum *Bele-
bea* sollicitè & cum gaudio se im-
pendebant.

Anno 3005. Industriâ & Confili-
Joabi, & simul mulieris *Thecussis* pro-
dentiâ tandem exoratus *David*, *Absolonem*
ab exilio revocat, sed aspectu
patris privat, quem tamen an. 3007
Joab à *Davide* pro *Absolone* impetrat.

§. 14. Absolonis Rebellio & cades.

Anno 3008. Absolon ambitione movetur, & simul Achitophelis consilio incitatur contra patrem; & rebellionem parat occulte blandiendo & abalienando populum à Davide.

Anno 3009. erumpit conjurata rebellio Absolonis & populi contra Patrem. Fugit David cum paucis suorum, scilicet legionibus Cerethi & Pheleth custodibus Regij corporis, & cum Etha: Geiho filio Achis, qui recens ad Davidem, cum quodam sociorum manipulo venerat. Fugâ dilapso Davide, Absolon urbem Regis ingreditur, & suafu Achitophelis polluit patris concubinas. Siba adulatrix vulpecula falsò infimulans Dominum suum Miphobesehum, Davidem decipit, & persuadet, ut præcipiti sententiâ diceret: *tua sunt omnia, qua fuerunt Miphobeseh.*

Nimis citò David credidit Siba, & peccati à pluribus arguitur ob præceps iudicium. Nimis credulâ esse magnatum suspicio.

cionem observat hic S. Bernardus, ubi eorum honore agitur, *magnorū neminē videri qui satis caverit versutias hujus vulpæ.* Inde ipsis pro nihilo ira multa, indeque incensuram frequens addictio: inde præjudicia *absentes.* Putant quoque Ss. PP. in penam hujus præcipitis judicij contra subditum, Deum permisisse, ut *David* mox servo *Semei* castigaretur.

Semei enim ad *Bakurim* progredientem Regem opprobriis, & lapidibus appetit, Rege ad impudentiam hujus bellæ non indignante, sed quoquo animo permittente.

Chusai fidelis Servus *Davidis* explorat omnia Consilia *Achitophelis Absolonis*, eaque nunciat *Davidi*, & sapienter invertit. Videns autem *Achitophel* ab *Absolone* posthaberi sua consilia, consiliis *Chusai*, quibus mora dabatur *Davidi* trans - Jordanem cum suis fugiendi, præ indignatione & mœrore laqueo sibi vitam eripit, factus testis veritatis illius: *Consilium malum Consultori pessimum.*

Absolon intelligens *Davidem* cum suis Jordanem transiisse, *Amasam* constituit.

xituit pro *Ioab* super exercitum, & omni celeritate Jordane transito castra locat in terra Galaad. *Amasa* porro nepos erat *Davidis* ex altera ejus sorore, nomine *Abigail*. Non dubitavit igitur nepos contra avunculum suum arma ferre sub ejus auspiciis, qui pugnabat contra parentem. Parato ergo utrimque prælio egressus est populus Davidicus in campum contra Israël, & factum est prælium in saltu Ephraim; cæsus est ibi populus ab exercitu David, factaque est plaga magna. Scriptura ait, *dispersum esse prælium super faciem omnis terra*, Israëlitis scilicet, quæqua versum fugam capefentibus. In fuga autem non ultimus *Absolon*, dum mulo insidens, concitus fertur subter condensam quercum, adhæsit caput ejus quercui & illo cælum inter & terram suspenso mulus pertransiit. Advolans autem *Ioab* triplici telo pendentem transfixit; & parcere volens multitudini, buccinâ cecinit, & à persequendo cupidum militem retinuit.

Eti

Etsi plerique putent, & pingant *Absolonem* capillo quercui illigatum esse; nulla tamen capillorum in Scriptura mentio est. Dicendum est infelicem *Absolonem* caput ita inseruisse ramis arboris, ut iis collum ejus constringeretur. Unde mente confuso sese expedire non posset, donec hasta confossus interiret.

Joab occidendo *Absolonem* non est expertus criminis, regis enim filium contra severissimum regis imperium, ac proinde iniuste interfecit. Unde etiam *David* dignitate eum deicere voluit & moriturus ejus eodem *Salomoni* mandavit,

§. 15. *Israël* revertitur ad *Davidem*.

Obtentâ victoriâ, quanquam *David* valdè luctuosâ ob occisum *Absolonem*, revertitur *Israël* ad regem suum, multum quoque ad hoc laborante *Amasâ*, qui partes *Absolonis* perfidè sequebatur; sed nunc fortius atque potentiùs pro reducendo ad regem populo agebat. *Semei* quoque reversus & prostratus veniam pro maledictis petiit, & obtinuit. Sed & *Miphiboseph* reduci *Davidi* innocentiam suam exponit & contra fallat

Siba criminationes queritur, cui Rex: *quid ultra loqueris? fixum est, quod locutus sum: tu & Siba dividite possessiones.*

Videtur David contra iustitiam peccasse quod agnitâ *Miphibosethi* innocentiam dimidium nihilominus bonorum criminatori *Siba* addiderit, ex aliqua scilicet verecundia, ne videretur errasse. Quæ verecundia sæpè magnatum & Regum purpuram iniustitiæ maculâ dedecorat, ut seu fas seu nefas edixerint; illud tamen fixum sit, quod locuti sunt, Ita observant *Cajetanus* & *Abulensis*. Credibile quoque est Davidem damnatum illud quod *Miphibosetho* præcipiti iudicio intulit aliunde iterum compensasse.

Anno 3010. *David* reducitur à tribu Juda Hierosolymam ad pristinum solium regium; ad quod indignantes reliquæ tribus, atque illud sibi contemptum habentes, tanquam in seipsis alijs tribubus tantum tribus Juda furtim reduxisset regem, moti sunt in seditionem, *Sebâ* addente flammam: non est nobis pars in David, neque hereditas in filio *Isai*, revertere in tabernacula tua *Israël*: separatusque est omnis *Israel* à *David* & secutus est *Seba* filium *Bochri*, 2. Reg. 20. do.

20. donec *Joab* in *Abela* morantem
ba obsedit; ubi cives malè sibi me-
 entes mulierem mittunt ad *Joabum*
 murorum altitudine loquentem
 promittentem caput *Seba*; si mo-
 muros urbis non dirueret, & à vi iur-
 rendâ abstineret. Quod & factum
 resecto enim, & de muris projecto
ba capite, *Joab* pacificus recessit, quan-
 in hac expeditione laudandus, tam
 reprehendendus, quod *Amasam* à *Da-*
vide in gratiam receptum per pro-
 tionem, uti aliàs *Abnerem*, ita hu-
 quoque interemerit.

Memorable quoque factum illud *Da-*
 dis erat, quod rediens Hierosolyman
 domum suam illas concubinas, quas pub-
 licè scædaverat *Absolon*, in aliquam cultu-
 am, liberam scilicet, ac veluti monia-
 lium more conluserit, alimenta ad diet-
 vitæ liberaliter eis præbens in mercedem
 præcedentis famulatûs, ubi conclusæ
 Deo servirent, neque in oculos hominum
 incurrerent & memoriam impurissimi
 gitij *Absolonis* renovarent; tum etiam,
 si à rege defererentur, cum regis dedecor-
 furtim cum alijs viris consuescerent. *Re-*
enim non est amplius ingressus ad eas quia fact-

sunt quasi nurus ipsius per conjunctionem cum filio ejus *Absolone*, quamvis affectu non maritali habitam.

§. 16. *Pæna sumitur à posteris Saulis.*

ANno 3011. incipit fames inter Israëlitas, quæ triennio duravit; causam hujus agnoscit *David* à Domino, dixitque Dominus famem hanc esse propter *Saul & domum ejus sanguinum*: quæ scilicet multum sanguinem injustè effuderit, & nominatim occidendis Gabaonitis. Non erant quidem illi de filiis Israël; sed reliquæ Amorrhæorum, quibus tempore *Iosue* Israëlitzæ juraverant, se eos conservaturos *Saul* autem eos zelo pro filiis Israël & Judæ interfecit. Itaque *David* misit ad Gabaonitas, qui interrogarent, quam pro illatis injurijs peterent satisfactionem; illisq; postulantibus pœnam Talionis, ut traderentur sibi necandi omnes, quotquot erant de familia *Saul*, cum id quoque in Gabaonitis tentatum fuerit à *Saule*; *David*, interpositâ mansuetudine suâ, eò rem transiegit, ut acciperent septem de *Saulis* fami-

familia. Dedit ergò Gabaonitis
 cifigendos tanquam publicæ fa-
 piaculum, duos filios *Respha* con-
 næ *Saulis*, & quinque filios *Michol*
 sed veriùs erant quinque filij *Merobis*
Michol enim caruerat liberis, & filij
Merobis sibi adoptaverat, ut ait *S. Hieronymus*. Omnes ergò hi cruce affi-
 sunt in *Gabaa* oppido *Saulis*, ut ex
 loco, in quo peccatum fuerat, factum
 intelligeretur puniri *Saulem* in filij
 nepotibus, idque factum sub festo
 Azymorum, & brevi post ite-
 tas Deo miserante finita est. 2. Reg.
 Anno 3014. varia iterum prælia
David & conficit contra *Philistinos*
 §. 17. *David* peccat numerando popu-
 lum & punitur.

A N. 3016. & 17. cum altissima pe-
 ce fruereetur *David*, & inter gra-
 tias Deo actas etiam heroës suos rece-
 fuisset, iussit quoque numerari unive-
 sum populum *Israëlis*; ideoque gra-
 vissimâ peste mulctatus est populus
 universus, ita ut morerentur 70. milia

lia virorum, *Gad* Prophetâ optionem faciente Dei nomine vel pestis, vel famis, aut belli; Davide autem pestem eligente.

Sed nunquid peccavit solus *David*? sic est: solus *David* peccavit in numerando ex vanitate aliqua & superbia; populus autem, qui numerabatur, peccaverat multum, adhærendo *Seba* seditioso & viro *Behai* contra legitimum regem suum. Permisit ergò Deus *Davidis* lapsum, ut populum castigando cum rege humilem & obedientem regi suo esse doceret.

Angelus percutiens gladio Domini, si-
vè peste, visus fuit in area *Areuna Iebusai*
supra illam nonnihil elevatior, ut videri à
multis posset. Et visus est primò ab *Ornan*
sivè *Areuna* Domino illius loci, cum tere-
ret triticum in area cum filiis quatuor quos
Angelus insolito fulgore percusserat, ut
viderent visibili ac humanâ specie Ange-
lum vibrantem gladium; statimque omnes
trepidi aufugerunt. Vidit autem & *David*,
& viderunt Seniores plurimi tum ex arce
Sionis, tum ex urbe inferiore, & regem
Consilii causa adierunt, qui exemplo re-
gis omnes vestiti cilicio pœnitentiam ege-
runt. In hac ipsa area postmodum cessante
peste, & Angelo iterum visibili specie
recondente gladium, Sacrificium *David*
insti-

instituit, quod ut ostenderet Dominus, acceptum esse, missus de cælo ignis consumpsit. Videns autem David Deo gratias esse Sacrificia in hoc loco peracta, et jam ante Sacrificium, spatium illud arcum unam cum bobus & plautro emisisset, & tricenis auri uncis, id est, bis mille quincentis aureis solvisset; pro bobus autem & plautro 50. siclos argenteos dedisset. Nunc locum Angelicâ visione conspicuum pro templo ædificando destinatum, idem populo manifestat. Et præcepit insuper ut congregarentur omnes profelyti in terra Israël, qui præpararent lapides, ligna, cæteraque ad templum necessaria, non ut ipse ædificaret, sed has curas filio successori commendaret.

§. 18. *Abisag jungitur Davidi.*

AN. 3016. Medici curam habentes valetudinis regis, ut remedium præberent Davidi contra senile frigus, quasi serunt puellam virginem *Abisag Sunamitidem*, quæ senem fovaret, & ministraret; & acquievit bonus senex voluntati servorum suorum, ita tamen ut periculum peccandi evitaret. Itaque eam in omnem eventum duxit uxorem. Quod autem notatum est

eam à Davide cognitam non esse, ad Davidis laudem pertinet, à licita delectatione, quæ tam grandævæ ætati parùm congrueret, abstinentis. Et cognitam non fuisse puellam illam confirmat conjugium postea ab *Adonia* expetitur cum *Abisaga*, ad quod apta non fuisset, neque ab eo ullo prætextu postulata, nisi à parente cognitam non esse pro certo haberetur.

§ 19. *Pra Adonia Salomon Rex constituitur.*

ANno 3019. *Adonias* insolescit, & regnum conatibus temerarijs ambit. *Bathsabea* autem & *Nathan* Salomonis partes tuentur & pervincunt, ut anno 3020. *Salomon* Rex inauguretur, & in *Gihon* à *Sadoc* ac *Nathane* solennibus cæremonijs consecratur; non mediocriter turbato *Adonia*; ipso autem Davide honorante, & *Salomonem* tanquam Regem à Deo electum adorante.

Quamquam *Adonias* titulo primogenituræ sibi regnum arrogaverit Cerat enim is
jam

jam fratribus natu majoribus mortuis, primogenitus) Salomoni tamen, tanquam Deo electo (*Sed & de filiis meis Deus elegit Salomonem, inquit David*) & tanquam digniori & aptiori datum est regnum. Adoniam enim, siquod jus habuisset, insolentia tamen (ut qui vivo adhuc parente regnare voluit,) indignum se reddidit. Ita *Pineda*, & *Ambrosius* ait, *eo usque David precavit, ut cum Adoniam regnum sibi usurpare cõperisset, & gerere conventus, non eum, qui præripere gestiebat; sed eum, qui expectaret, eligeret.* Et *Chrysofost:* *inversus est ordo, & primogenitura dignitas transit ad eum, qui virtute animi præfulgebat.* Demùm peculiare hoc fuit in regno Hebræorum, ut ex ore primogenituræ, non succederent in regnum, sicut in pontificatum, primogeniti.

§. 20. *Davidis Testamentum & Mors,*

ANno 3021. ante Christ: 1032. *David* convocat ad se principes populi, Levitarum & Sacerdotum primos, & filios suos: in quo conventu stabilivit regnum *Salomonis* contra *Adoniam*. * 2dò coram omnibus regni principibus mandavit filio successuro regi

ædificationem templi. * 3. excitavit omnes ad largiendum liberaliter pro templifabrica. * 4. commendavit Levitarum ac Sacerdotum pro servitio Domini exactam in templo DEI distributionem per officia singulorum, * 5. totam recensuit militiam duodecim turmarum præfectis subiectam; ut suppleretur, siquid splendendum esset. Quæ omnia facta sunt in præsentia principum Israël & filiorum regis. * 6. *Salomon* Rex constitutus & monitis optimis à patre instructus est. * 7. *Abiathar* etiam summus Pontifex propter conjurationem cum *Adonia* habitam exauctoratus & *Sado* inunctus est. * 8. *Salomon* secundo consecratus. * 9. sacrificium in gratiarum actionem ab omnibus peractum. * 10. Testamentum quoq; Davidis conditum & variorum executio *Salomoni* commendata.

Inter illa quæ David moriturus in mandatis dedit *Salomoni* post mortem exequenda, fuit gratitudo erga *Berzellai* amicam regis, *Sed & filio Berzellai Galaatidis*

N

red.

reddes gratiam, eruntque comedentes in
 sâ tua; occurrerunt enim mihi, quando
 giebam à facie Absolon. Similiter de Ma
 qui & ipse liberalitate suâ devinerat
 videm, & de Sobi filio Naas benefacti
 bus Davidis commendatum fuit Salomoni

Contra loabum autem & Semei man
 tum, est Salomoni, ut pœnam fumeret
 enim de Joabo. Tu quoquè nosti, qua
 rit mihi loab filius Sarvia id est, mea
 sorore nepos. Quid fecerit duobus prin
 bus exercitus Israël, Abner filio Ner, qui
 nimirum ante 35, annos per proditio
 interfecerat; & Amasa filio Iether, qui
 itidem ex sorore Abigaele nepotis. Fac
 ergò juxta sapientiam tuam & non
 canicem ejus pacificè ad inferos.

Sed quare David vult loabum pro
 prædicta crimina. quamvis canum & man
 pro regno laboribus perfunctum, & vir
 regio sanguine progenitum, interfici
 ge Salomone filio Davidis & cognato lo
 g. causa hujus mandati est Zelus iustit
 in Davide, qui omnibus aliis titulis
 ponderat. Itaque David, quam diu
 ex aliqua gratitudine & simul tenerit
 ne animi interficere quidem non vol
 Salomoni tamen, cui eadem causa im
 gendi non fuit, negotium commisit, q
 ra causa fuit potentia loabi, cui militi
 hæserat, & regnum Davidis continua

quietudine agitabatur, idè David prudenter delictorum meritam poenam distulit & dissimulavit. Circa hoc autem tempus à Iobo senio jam languente defecerat militia, & Iob in super ultimis diebus David contra Salomonem rebellionem Adonia non mediocriter incendit, & promovit. Unde Salomoni plectendum relinquit statim in initio regni, ne majores turbas excitet.

Adversus Semei ita mandatum est Salomoni, habes quoque apud te Semei filium Gera filij Semini de Bahurim, qui maledixit mihi maledictione pessima, quando ibam ad castra, sed quia descendit mihi in occursum, cum transirem Iordanem, juravi ei per Dominum dicens: non te interficiam gladio: tu noli pati eum esse innoxium.

Si juravit; non te interficiam, quomodo nunc jubet interfici à filio? quod quis per alium facit, per se fecisse censendus est. R. jurasse Davidem se non interfectorum Semei quod etiam præstitit. Itaque hoc juramento potestatem ac jus Salomoni occidendi Semei non ademit; erat enim Salomon legitimus iudex constitutus. Potuit igitur peccata, quæ pater suus David tanquam privata persona condonaverat, iusto nihilominus supplicio afficere. Itaque Salomon occidere Semei postmodum poterat, non tanquam ex mandato accepto à Davide

conditam esse. quare enim occultasset sub terra, & non potius pro structura templi elocasset; & quare tantam vim pecuniæ Salomon, qui ultimis annis egere cœpit, aded quidem, ut à rege Tyris 120. talenta auri mutuo accepisse dicatur, quare hos Thesuros sub terra otiosos reliquisset? Itaque magnificum quidem ac regio sumptu pretiosum sepulchrum, non tamen tam immensi thesauri, qualem Iosephus describit reconditorium fuit.

§. 21. Vxores & liberi Davidis.

UXores Davidis. Michol 1. Reg. 18. ex hac nullas suscepit proles * Achinoa Israëlitis 1. Reg. 25. * Abigail vidua Nabal. 1. Reg. 25. * Maacha filia Tolmai Regis Gessur. 2. Reg. 3. * Haggith. 2. Reg. 3. * Abital. 2. Reg. 3. * Eglā, ibidem. Habuit & alias adhuc innominatas in Scriptura, item concubinas.

Filij Davidis Amnon primogenitus ex Achinoa * Cheleab secundò genitus ex Abigaële. Vocatur hic etiam 1. Paralip. 3. Daniel * Absolon tertio genitus ex Maacha: hujus soror erat Thamar * Adonias quartò genitus ex Haggitha

